Balio Sruogos laiškas Juozapui Sruogai, 1939-05-17, iš Kauno – į Tilžę

Mielas Juozapai, / Sakavičių aš spaudžiu, kiek tai galima.

Mielas Juozapai,

Sakavičių [1] aš spaudžiu, kiek tai galima [2]. Bet ne viskas galima. Kaune iš viso joks darbas nepadaromas sutartu laiku. Sienkevičių [3] – juk taip spaudei – ir tai na ne viskas pabaigta, – liko mažmožiai, bet jie vis dėlto liko. Sakavičius išdrapakavo, suakėjo žemę, dabar eina jos trombavimas ir lyginimas (po perkasimo – žemė kai kur sėda), – vežioja su tačkomis žemes ir lygina – pilsto. Pasitaikė karštos dienos, žemė (molis) sudžiūvo, – tai molio trupinimas – lyginimas gana ilga procedūra, molis sunkiai pasiduoda. Bortai – reikiamo skaičiaus dirbtuvėse nebuvo, reikėjo laukti, kol padarys, – šiandie bortai dar neatvežti, tikisi, kad atveš. Šiandie dar pat Sakavičiui sakiau, kad pirmoj eilėj turi būti padaryti takeliai, – kad šeštadienį atvažiuoja daiktai ir kad takeliais būtų galima vaikščioti, – kad molio nenešiotų į vidų. Tuos takelius ketina būtinai baigti. Tavo informatoriai – matyti, dideli panikieriai, neturėję reikalo nei su Kauno darbininkais, nei su darbų eiga Kaune. Savaime suprantama, turi būti padaryta, kaip sutarta, bet Kaune – taip retai kada esti. Gavai darbininką, padirbėjo jis kiek – žiūrėk, jo jau nebėra arba pagiriotas patvory guli. Statyti daugiau darbininkų lūžo plyšo ištesėti – galima, bet tai reiškia: labai išpūsti sąmata. Tavo pinigais savarankiškai elgtis aš negaliu, – ir negaliu reikalauti to, kas išpūstų sąmatą. Tvoros jau užtvertos (abi), nors dar neišbaigtos ir nemaliavotos, – bet tvoros bus labai gražios. Galutinas darbų išbaigimas (tvorų dažymas ir sklypo tvarkymas) vyks, kai atvyks p. Bronė, – planas yra vienas daiktas, bet praktika – kitas: dėl kiekvieno metro ir vingio reikia praktikoj žiūrėti ir daryti, kad atitiktų reikalą ir skonį. Didelės bėdos nėra, kad slypo tvarkymas kiek nusitęsė, – gali net dar geriau būti. Pagrindiniai juodieji darbai jau padaryti, įėjimas į garažą ir kiemas, ir įėjimas į namus – bus pakankami, kad jais galėtų naudotis. [1r] // [1v] //

Lysvių paruošimas – jau turi vykti šeimininkės akivaizdoj. Pakeitimai gi – vis tiek bus. Pavyzdžiui, gyvatvorė tarp daržo ir gazono namų pusėje: buvo numatyta – ligustras, o aš manau, aš įtikinsiu, kad reikia sodinti ne ligustrai, bet juodieji serbentai. Kai pamatysite vietoje, kaip atrodo, – sutiksite. Bėda ir su pravažiavimu, – toliau niekas nesidaro. Reinhartas tvoros netveria, – nors ir tūkstantį kartų jis pasibažytų užtversiąs tvorą, vis tiek aš juo nepatikėsiu.

Šeštadienį aš turiu paskaitą Universitete nuo 8 iki 10, bet jau nuo 10 1/2 val. – aš būsiu laisvas ir galėsiu padėti p. Bronei. Jei atvažiuos traukiniu, galėčiau pasitikti stotyje. Jei atvažiuos šeštadienį, savo bute galės apsigyventi ne anksčiau pirmadienio. Galėtų bent porį dienų pabūti ir pas mus, kaip nors susitalpinsime. Lysvės apsodinti daržui – dar nebus vėlu. Dar mažai kas tesodina. O antra, mieste viskas beveik sodinama iš „pflancų“, – bus ir daržovių, bus ir gėlių. Tik medeliai, žinoma, jau atkrenta, bet ir be jų bus pakankamai darbo. Kai sklypas susiskirstys takais, lysvėmis, apsisodins gėlėmis, medeliais, žole, – jis atrodys daug didesnis – ir bus labai jaukus. Niekas juk iš karto nesidaro, – prie visų darbų ir tvarkymų pirmoje eilėje reikalinga kantrybė. Kaune darbai negali būti taip gerai organizuoti, kaip Vokietijoje, – šiuo atžvilgiu bus dar ne vienas nemalonumas, bet tai yra neišvengiama.

Labų dienų p. Bronei. [4]

B. Balys [5]

1939 geg. 17 [2r] // [2v] //

KOMENTARAI

[1] Juozapas Sakavičius (g. 1901) – daržininkas, sodininkas, buvęs Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris. Balio Sruogos kaimynas Kaune, Žaliakalnyje, sklypo Ramiojoje gatvėje Nr. 7 savininkas.

[2] Balys Sruoga buvo brolio Juozapo Sruogos, diplomato Tilžėje, kaimynas, kuris 1935–1939 m. Kaune, Žaliakalnyje, Ramiojoje gatvėje, prižiūrėjo jo žemės sklypo įrengimo, apželdinimo ir namo statybos darbus.

[3] Kazys Sienkevičius (g. 1894) – inžinierius, architektas, Ghento universiteto Belgijoje absolventas. Juozapo Sruogos ir Bronislavos Jazbutytės-Sruogienės namo Kaune, Žaliakalnyje, Ramiojoje gatvėje Nr. 7A, projekto autorius.

[4] Bronė Jazbutytė-Sruogienė (1896–1950) – Juozapo Sruogos žmona, sklypo Kaune, Žaliakalnyje, Ramiojoje gatvėje Nr. 7A, savininkė.

[5] Balys Sruoga (1896–1947) – Juozapo Sruogos brolis, Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto dėstytojas, profesorius.